

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i telèfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.—EX PREPARADOR
ANATÓMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinàries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

La Mancomunitat

Reunió del Consell

Despatx de l'ordre del dia de les
Seccions de Governació i Foment, en
la reunió de la setmana última.

Pedagogia

Fou designada una Ponència per a formular el projecte d'un acord per a donar compliment al de la darrera Assembla de la Mancomunitat, referent a l'organització i creació d'una Escola per a correspondència. S'acordà sol·licitar del Consell de Pedagogia una ampliació de l'informe, relatiu a la sol·licitut de varis mestres que assistiran al Curs Montessori, per a que la Mancomunitat doti com cal, de material d'ensenyament a les Escoles. En el nou informe deu haver de constar-hi el cost del material complet per a una escola.

Telèfons

Quedaren resolts varis assumptes relacionats amb el servei tècnic-administratiu de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat.—Van ésser designats els diputats de la Mancomunitat que han de assistir a les subastes de les línies telefòniques Lleida, Balaguer, Tremp, Manresa, Cardona i Solsona que tindran lloc el proper dia 12 del que som, a les onze i a dos quarts de dotze del matí, respectivament.

Camins i carreteres

Fou feta l'adjudicació definitiva a favor d'en Josep Pujol, de les obres de construcció del camí veinal de l'estació de Lleida a Torrelasseu (Lleida a Carbins) en virtut de la subasta certificada a l'objecte.—Quedaren aprovades les modificacions al projecte del camí veinal de Freginals a la carretera de Castelló a Tarragona, fetes de conformitat amb les disposicions de la Direcció General d'Obreres Públiques.—Fou aprovat el pressupost de gastos per a l'estudi de la carretera de Reus a Fraga a la Poble de Ciérvola que figura en la primera relació d'obres més necessàries i urgents aprovada pel Consell.—Va ésser designat el diputat de la Mancomunitat que ha d'assistir a la subasta del camí veinal de Santa Linya a la carretera de Balaguer a la

frontera, la qual subasta se celebrarà el dia 12 que vé a les dotze del matí.

Varis

Foren aprovats: els plecs de condicions mitjançant el compliment dels quals són concedits varis permisos d'obres que afecten a les vies de comunicació de la Mancomunitat; el projecte i pressupost per a l'arranjament de una clavaguera en el barranc de Vellebona; el projecte de millorament dels passos d'aigües que travessen el camí de Perelada a Carriquella formulat per la Secció tècnica de Foment; la liquidació dels gastos de conservació de les carreteres i camins de la «provincia» de Girona, durant els mesos de juliol i agost darrers i de la «provincia» de Lleida en el mes d'agost.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

Del front occidental s'han rebut noves optimistes per als aliats. Ha continuat la batalla al nord del Somme i les tropes franceses han conseguit un triomf brillant. L'infanteria inicià una vigorosa ofensiva en un front d'uns sis quilòmetres al sud de Combles fins al riu, logrant apoderar-se de l'altura 145, dels boscos Marrures i tot un sistema de trinxeres alemanyes fins a la carretera de Bethune a Peronne. La línia francesa, amb aquestes operacions, ha sigut adelantada fins a la altura 76. Ha estat una bona jornada. 1.500 alemanys han caigut presoners dels francesos.

En el reste del front, canoneig intermitent.

En el front italià, petites escaramusses. La situació no ha canviat.

En el front romanés: continúa la retirada austriaca en les valls superiors del Maroc Oltu.

Segueixen les operacions en el front de Dobrudja.

A l'Orient, en la regió del llac Doiran violenta lluita d'artilleria. En el front del Struma les tropes angleses han assaltat, en vigorosos combats, el poble de Nevaljen. Els contingents aliats han conseguit ventatges, després de violentes accions, en diferents punts del front, especialment al nord

de Majadog i a l'oest del llac Ostrowa. No hi ha notícies d'interès dels demés fronts.

VARIES

El Govern grec en crisi

Comuniquen d'Atenes que la situació política ha arribat a un extrem de suma gravetat.

El Govern que presidia el senyor Zaimis s'ha vist obligat a dimitir a conseqüència dels últims aconeximents.

Explosió d'una fàbrica de municions.

En la fàbrica de municions de Beusan, entre Bayona i Biarritz, han ocorregut varies explosions ocasionades per una caldera.

S'assegurava de primer que entre morts, ferits i desapareguts, hi havia prop de mil víctimes; pero segons els darrers informes, les víctimes son moltes menys.

Després de l'explosió se produí un gran incendi.

Els bombers treballen per a evitar que les flames se propaguin a les fàbriques de gas, que existeixen en el mateix edifici.

La fàbrica era molt important. Treballaven en ella 2.000 obrers.

De Sport

FUT-BOL

CAMP DEL CLUB DEPORTIU

VILAFRANCA - RACING
per a la GOPA SOLER

La pluja! Deslluí considerablement aquest acte, fent que poca gent acudís al camp a presenciar-lo i que'ls vintidós jugadors, menys els dos porters i quiscún altre, trobant relliscós el camp pis, pifessin més de lo normal.

A l'hora anunciada, minut més, minut menys, en Fortuny, que fa de referée, dona amb el xiulet la senyal de començar.

Elegeixen camp els del «Racing» i surten, per lo tant, els vilafraquins, que logren estacionar-se davant la porta racingista. Alguna jugada bona, alguna de dolenta. Un cop que els davanters de Sitges poden escapar-se fins al goal contrari, s'arima una melée enfront la porta dels vilafraquins, un de quins defenses salva amb oportunitat la situació, entregant la pilota als davanters, els quins ens obsequien amb una bonica avençada; s'estaciona altre cop la pilota en camp racingista; s'accentua el domini vilafraquí. Una avençada dels de Sitges, que és interceptada facilment pels mitjos contraris, degut a la descollocació dels primers. Torna a dominar Vilafranca, quins esforços es veuen premiats amb un goal bastant ben entrat per Arnet, —no Armet, eh?—

«Vilafranca», 1 goal.—«Racing», 0. Surten aquests, pero altra volta els davanters del «Vilafranca» s'apoderen

de la pilota, i després d'unes quantes jugades: ben fetes, Arnet, del «Vilafranca», que fins ara ha jugat molt bé, dona una altra esperança al seu club, marcant espléndidament un segon goal.

«Vilafranca», 2 goals.—«Racing», 0. Tornen aquests a sortir, recobrant els ànims perduts i logren un goal.

«Vilafranca», 2 goals.—«Racing», 1. Des d'aquest moment s'anima el partit, en quins alternats atacs a ambdues portes, se distingeixen notablement els backs del «Racing»; a estes, el porter, i quasi tots els del «Vilafranca», especialment en Grases i l'Arnet. Una melée davant el goal del «Racing» acaba amb offside. Més animació. Un faut contra el «Vilafranca» vora a goal, que no ho resulta per miracle. I acaba el partit amb quelcom més que no cal apuntar-ho.

El diumenge dia 17, com ja déiem, se verificarà l'altre partit semifinal. Els equips «Vilanova», de Vilanova i Geltrú, i el nostre Club Deportivo per primera vegada es veuran cara a cara.

Els vilanovins venen disposats a clavar una panadera al nostre campió, i aquest no està per raons, es a dir, que també vol guanyar. D'aquí resulta, doncs, sigui esperat el partit amb verdader desig, tant pels aficionats vilanovins com pels reusencs.

En una reunió que la Junta del «Club Vilanova» tingué el dissabte dia 9, va confeccionar l'equip que, ens ha d'enviar, que és el següent:

Ferrer, Albert, Martínez, Orriols, Gálvez (cap.), Giró, Giménez, Juncosa, Orriols, Fernando, Giménez.

Els equips locals «Catalunya», primer, i segon del «Sports», en el camp d'aquest jugaran un partit, que donà un resultat de 4 a 1 favorable al club «Sports», qui además perdonà un penalty.

L'equip guanyador: Estivill, Escudé, Mestre, Llagostera, Magrané, Roig, Vives, Brufal, Busquets, Pujol.

Els goals: primer, Espasa, contra el seu equip «Catalunya»; segon, Espasa, a favor del seu equip; tercer, quart i quint, Vives, del «Sports Reus», tots entrats a la segona part.

L'únic que verament sobressortí fou en Magrané, ocupant els llocs de mig-centre i esquerra—per manca d'un jugador—admirablement.

S. SEDÓ

RETALLS i
COMENTARIS

De «La Veu de Catalunya»:

«En una diada commemorativa, 11 de setembre de 1916, catalans als quals s'acusà de cantar un himne, de donar visques produïts per un entusiasme

absolutament juvenívol, somniadora embriaguesa de la sang nova, han estat brutalment escamesos per la policia, i alguns d'ells detinguts. No hi havia contra del seu crim un testimoni unànim de la ciutat. No ha calgut un immens «lossier», amb les acusacions de tota la urbs, començant per les subscrietes de les mateixes autoritats populars. No ha calgut una protesta formidable de tots els cors, i adhuc de les pedres. La policia de Barcelona és més expeditiva que no pas el capità general de Catalunya, més expeditiva que no pas la seva justicia, solemnement promesa a la ciutat de Girona fa dies, i dies, i dies...

Uns ciutadans són detinguts a Barcelona. Tancats. Segregats de la llur familia, del llur treball, de les llurs cares afeccions, per un moment d'exaltació generosa, i, SENSE QUE HI HAGI CARREC FONAMENTAT CONTRA D'ELLS. Els simples ciutadans no tenen lleis de privilegi, són unitats anònimes sense resistència—qué diem sense resistència? sense possible amenaça corporativa.

Cap militar ha estat detingut a Girona. Els greus apremis de la justicia no han conseguit que el nostre capità general senyor Alfau renunci al seu estiuueig. Els afrontadors de la ciutat de Girona passen pels carrers de la noble urbs. ELS QUE TENIEN CARREC SEQUEIXEN EXERCINT-LO. ELS CATORZE FERITS, eren espanyols de tercera classe. O potser és que les ferides que se'ls infligiren eren no més que un avis patriòtic i saludable perquè mai caiguessin en la temptació de aclamar una Catalunya sense jou.

El nacionalisme català té més que mai el deure de venjar, amb eines més segures i fines que la brutalització, la dignitat ofesa de la patria.

Els tasta olletes de «Las Circunstancias» diuen que no som republicans.

Oh! ahi Cosa nova. Si ja ho havien proclamat a Tarragona, en aquella cèlebre assemblea a la que hi assistiren quatre i un cabo, i aquest després es presentà encasillat pel govern en les eleccions de diputat a Corts.

Els sí. Els possibilistes sí que'n son. Es a dir, en tornen a ésser perquè ara en són, ara no'n són, segons els sembla que'ls convé.

«Si fuesseis republicanos atacaríais noblemente, de frente, con palabras cultas, con lógica, no con insultos y palabras soeces como hacéis vosotros.»

De frente! com els bous i com el maestro superior amb seudónims. No con insultos: dient-los-hi maricas com l'ex-pegot.

«Vosotros pertenecíais al género neutro. No tenéis ni vigor bastante para ser hombres, ni suficiente gracia para mujeres.»

Ole la gracia! Com ne podem teuir

CENTRE DE LECTURA

Conferència pública per al proper dissabte dia 16 dels corrents, a dos quarts de 10 de la nit, a càrrec de l'il·lustre doctor

DON JOSEP CODINA CASTELLVÍ

TEMA:
L'AVENIR DE LA LLUITA ANTITUBERCULOSA

suficient si tota l'acapara el *tablero* de «La Modelo».

«L'independent», de Perpinyà, diu que entre els soldats francesos que van anar a Salónica, hi havia rossellonencs que van quedar parats al sentir que gent de Salónica, els contestava en català. Eren especialment jueus, venedors ambulants de tota mena de objectes de poc preu.

Aquest fet l'explica l'erudit bibliotecari rossellonenc en Pere Vidal recordant que els jueus residents al Call de Perpinyà, al Puig de Sant Jaume, van ser expulsats d'ordre del rei en setembre de 1403, conduïts a Portvendres, apilotats al navili barceloní «Santa Maria i Sant Cristófol» i enviats a les platges de Nàpols, d'on algunes famílies van poder anar a Constantinopla i d'allí a Salónica, on a través dels segles han conservat l'idioma català, com els jueus expulsats de terres de l'Ebre i que igualment anaren a Salónica conserven el castellà arcaic, que encara parlen i escriuen.

«Com es pot veure—afegeix «L'independent»—el nostre bell parlar ha resistit totes les tempestes de la Història i això per força ens l'ha de fer més grat. Estigueu orgullosos de que la nostra llengua sigui parlada en un altre recó més del planeta, i estimeu-la cada vegada més. Ja ha dit Sèeca que el qui no aprecia la llengua, no s'aprecia a si mateix. La llengua fa l'home.»

No podem compaginar de cap manera, per molt que'n hi esforcem, les manifestacions nacionalistes del miting de Lleida, amb la presència o adhesió al mateix dels possibilistes, i molt menys dels pseudoe-autonomistes del carrer de l'Hospital.

Així com no podem acceptar de cap manera el seu republicanisme de darrera hora, per causa de que no se'ls dongués una Alcaldia de R. O., així tampoc pot acceptar-se el nacionalisme de periòdics com «Las Circunstancias» i «El Consecuente» que tant han escrit contra les nostres aspiracions; d'agrupacions polítiques com el Centre del carrer de l'Hospital, d'on sortiren protegits per les autoritats o els seus agents, els atropelladors d'uns pacífics sardanistes, havent dit i repetit que per ells la dansa nacional de Catalunya és un «trágala»; de gent qui fa quatre dies encara atropellava a uns joves catalanistes que cantaven «Els Segadors» i que adhuc els delataren per haver proferit, segons ells, crits contra Espanya.

No poden ésser, en fi, nacionalistes, els qui han blasmat tant i tant i continuen blasmant contra aitals aspiracions. «Las Circunstancias», l'altre dia, amb motiu de la discussió al Consistori barceloní, de la commemoració de l'onze de setembre, reproduïa un comentari de «La Vanguardia» i n'hi afegia d'altres de la seva part, contra les dates històriques de Catalunya de 1640 i de 1714 i contra el nostre himne nacional.

Digu'n's ara en Layret, en Bastardas i l'Humbert Torres, si aquesta gent pot ésser considerada nacionalista, i si caben com a tals i com a republicans sisquers, en la nova organització dels republicans de Catalunya.

A pesar d'ésser comminats els diputats provincials amb l'aplicació de la llei, ahir tampoc pogué celebrar sessió la Diputació provincial, per manca de número.

Els *redentors* de la minoria s'estàn lloint davant de la província.

S'ha lluit de debó «Las Circunstancias» que anunciava per a l'anterior sessió que'ls al·ludits hi anirien poc menys que a menjar-se crús als diputats de la majoria.

Doncs no se'ls hi vegé el pel ni a la anterior ni a la d'ahir.

Pobres pobles i Ajuntaments els que fin la defensa de llurs interessos an aquesta gent! Sort que no n'hi ha cap que badi tant! Perque tothom ja sab a què atendre's en lo que respecta al secret de certes campanyes i actius.

Manifestacions nacionalistes del miting de Lleida

«La Lucha» posa en boca de Layret les següents paraules:

«¿Cuál debe ser la actitud de los republicanos? Los republicanos debemos ofrecer soluciones a los problemas pendientes y procurar realizarlos. Exponen la misión que en este sentido pueden cumplir en los Ayuntamientos, en la Mancomunidad y en el Parlamento.

Nosotros tenemos planteado un problema nacional: el de Cataluña. Explica cómo éste es un problema de libertad, y como tal, sólo puede ser resuelto por los republicanos. No dejemos tremolar la bandera de Cataluña en manos de las derechas, que ello significaría la muerte de nuestras aspiraciones nacionalistas.

Y hagamos ver a las izquierdas, cómo en un Parlamento catalán autónomo con facultades para resolver las cuestiones sociales y religiosas, los republicanos tendríamos una gran mayoría.»

«La Publicidad» resenya així el discurs de l'Humbert Torres:

«Restablecido el silencio, el señor Torres, que habló al mismo tiempo en nombre de la Juventud Republicana, hizo el resumen de los discursos para sacar la consecuencia de que el nuevo, y ya tan fortalecido organismo, era esencialmente nacionalista.

Los Estados—añade el orador—son arbitrarios. Las nacionalidades son creación de la naturaleza, son un conjunto de condiciones étnicas que las hacen inconfundibles unas con otras, a pesar de los esfuerzos de los tiranos para amoldarlas a su capricho.

Refiriéndose a Cataluña, dice que es una nación tan determinada, tan inconfundible, que puede compararse,

sin caer en error alguno, con la oprimida Polonia. (Grandes aplausos.)

En párrafos brillantísimos que arrancan continuos aplausos, añade que los republicanos de Cataluña son nacionalistas, muy nacionalistas, hasta el extremo de dar su sangre por Cataluña, si Cataluña necesita de ellos en los momentos de peligro.

Se extiende luego en largas y atinadas consideraciones, para demostrar la urgencia de la unión de todos los republicanos, a los cuales llama para que colaboren en una obra de amor, para conseguir el triunfo de la causa de Cataluña y la Democracia. (Ovación indescriptible y vívas a Cataluña y a la República.)

Ens plan declarar que'ls transcrits paragrafs ens omplen de goig; però... ¿és que'ls senten el nacionalisme els elements que van a constituir-se en Esquerra Catalana? No'ls sentirán del tot alguns d'ells, quan els seus mateixos orgues d'opinió omiteixen aitals manifestacions o les publiquen deluïdíssimes.

Exemple: els possibilistes de Reus i el seu diari «Las Circunstancias».

Però de què els hi ha de venir an aqueixa gent l'ésser nacionalistes, si són tot lo contrari, si senten tot lo contrari, com en altre lloc d'aquest número fem ressaltar i provem amb fets d'una eloqüència incontestable!

Els porucs

El discurs de Maura ha fet sortir de fogó a tots els germanòfils declarats i encoberts.

A la pandilla que fent-li traïció, seguí an en Dato, és a qui més ha sol·licitat lo que ha dit el tristament cèlebre polític de 1909.

Els que s'han apropiat el nom de partit conservador, i que en realitat no són més que el *partit estomacal*, han quedat esmaperduts. Aquests sí que ara cridarán «Maura, no!», perquè la tornada de Maura al davant del govern, implicaria l'expulsió de la farandola idònia, en les mans dels quals havia caigut la direcció d'aquells desgraciats Estat espanyol.

Gent incapaç, amb condicions escassament per a fer un bon alcalde d'una població de segona o tercera categoria, havien aprofitat l'allunyament a que el poble havia sotmés an en Maura, per a detentar el poder i usdefruit-lo, convertint el país en un *merendero* en el qual es consideraven segurs, i ara els hi sorpren l'actitud adoptada pel seu ex-capdill i venen proper el moment d'esser-ne desallotjats.

I mireu-se'ls com criden ara, fent chor a tots els germanitzants! Mireu-se'ls, els porucs! Sembla que talment en Maura, com un Gabriel d'Anunzio i com un Venizelos, s'hagi posat al front dels intervencionistes del seu poble i vulgui portar-nos al camp de batalla!

«Som neutrals!», criden els idonis per que no tenen valor per a ésser res més. Mentre nosaltres vam governar—criden—vam observar la més estricta neutralitat! Què més volien fer! Si altra cosa no podien! Si eren governants sense arrels en el país, ni voluntat pròpia! Si es pot dir que Espanya estigué orfe de govern mentre governaven els idonis! Si la neutralitat era el poble qui l'exigia i no el govern!

Però ara, les coses han canviat, i si un Maura veu, com ho podria veure un altre home que sobresortís del nivell de la majoria de polítics espanyols—els quals com molt bé digué en Lerroux, tots es poden tractar de tú—, que la seva patria pot salvar-se de la ruïna al·liant-se amb un dels dos bandos en guerra, fa molt bé de dir-ho, i demostra el seu valer personal, no fent

com fan els carlins i demés gent de dreta que essent germanòfils diuen que son neutrals per que als imperis centrals no se'ls pot ajudar des d'aquí; ni com en Romanones que és neutral d'ençà que és al cap del govern.

A que cridar, però? Si en Maura no ha dit ni molt menys que Espanya hagi d'anar a la guerra! Lo que ha dit és que els altres, tota aqueixa colla de mitjanies a les mans dels quals ha caigut el país, no entenen ni saben aprofitar les ventatges de la neutralitat.

No'n són de neutrals, són porucs!
S. T. V.

Gazeta del treball

Els carril·laires. - Congrés extraordinari. - «El traïdor no es menester...»

La secció de Valladolid del Sindicat Nord celebrà una reunió general per a tractar de les represalies de la Companyia i donar forma a la protesta.

Hi assistiren més de 400 carril·laires. S'acordà celebrar en aquella capital, lo més prompte possible, un Congrés extraordinari del Sindicat per a resoldre l'actitut a adoptar davant les provocacions de la Companyia.

Se nomenaren els delegats que han de assistir a dit Congrés representant a la secció, i s'acordà que en cas de que la Companyia els negués el permís per a concórrer-hi, se plantejés la vaga, posant-ho en coneixement del governador.

Algunes altres seccions, conformes amb la idea, han nomenat també els representants llurs.

¿Se reproduirà el conflicte?

En el dipòsit de màquines de l'estació Nord de Madrid ha aparegut un avís de la Direcció comunicant als esquirols que cobraren gratificacions en la passada vaga, que venen obligats a retornar a la Companyia l'import de lo que percibiren, advertint que, tenint en compte que alguns d'ells poden haver-se gastat tot o part d'aquell diner, la Companyia d'scontarà de les pagues corresponents una quantitat mensual, fins extinguir el total de lo que deuen retornar.

No està mal aquest joc. Ens sembla, no obstant, que la Companyia ha comès una nova torpesa... ¿On els «pecarà» una altra vegada els esquirols? Ningú picarà ja l'esquer...

Obrers en llibertat

Han sigut posats en llibertat els obrers carreters Palau i Cabestany, detinguts el passat dissabte a Tarragona amb motiu d'haver-se barallat amb un esquirol, de quin incident donàrem compte en el número de dimars.

Secció Oficial

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE REUS

Anunci de subasta

En virtut de lo acordat per aquest Ajuntament se treu a pública subasta la venda de varies claus inservibles de cotre, al preu d'una pesseta setanta cinc céntims el quilògram de pes de dit metal.

La subasta s'efectuarà per pujes a la llana en aquesta Alcaldia, el dia 18 del corrent mes i hora de les dotze, admetent-se proposicions durant un plaç de quinze minuts, les quals versaran sobre'l preu unitari abans esmentat. Transcorreguts dits quinze minuts, es farà l'adjudicació del remat a l'autor de la postura major i l'adjudicatari deurà ingressar seguidament a la Caixa municipal l'import de l'adjudicació.

Reus 13 de setembre de 1916.—L'alcalde, Manuel Sardá.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corretgit a 0°	751.7	750.4
TERMOMETRE		
MÀXIMA Sol...	23.	
OMBRA	26.	
MÍNIMA Sol...	11.5	
OMBRA	12.9	
PSICROMETRE		
Termòmetre sec.	22.5	25.6
Idem humit.	16.4	17.4
Humitat relativa de l'aire.	00.0	90.0
Tensió del vapor acuós.	00.0	00.0
ANEMÒMETRE		
Direcció del vent.	NO	S
Velocitat del vent.	125	183
Pluviòmetre...	1.3	
Evaporímetre...	1.8	0.7
Estat del cel...	Ras	Ras

Ja poden donar-se per definitiva-ment acabades les importants obres del pou de la Munta i Baixa.

Des de que començà a funcionar la potent auto-bomba—farà dos mesos—fins ara, s'ha vingut treballant per anar posant el pou en condicions de que's pogués baixar aquell aparell fins a trobar l'aigua forta. Actualment ja's troba en aquesta situació, que és la definitiva, per a poguer fer el servei tal com havia projectat la Comissió d'Aigües anterior, quina presidència regentava nostre excel·lent amic don Evarist Fàbregas.

El tubó d'aspiració arriba a uns tres metres de la sola del pou o sigui més avall dels colls de mina, poguent així elevar tota l'aigua que naix.

Aquests dies s'están fent proves estudiant el caudal que dona aquell pou, i els resultats no poden ésser més satisfactoris. S'estima que la bomba a les 5 del matí i funciona sense interrupció fins a les 11 de la nit. De manera que durant 18 hores eleva continuament sis teules d'aigua, bastant solament el paro de 6 hores per a que pugui tornar a funcionar 18 hores més.

Els tècnics calculen és aqueix el caudal que donarà aquell pou i ho fan creure les proves que's venen efectuant.

Desde que s'ha pogut portar aqueix règim—fa 5 o 6 dies—que'l servei de aigües ha quedat completament normalitzat.

Ens ocuparem amb l'extensió que mereix de tant important millora.

Vagi mentrestant nostra felicitació a l'actiu president de la Comissió de Aigües, senyor Magriñá, a l'arquitecte senyor Caselles i als empleats a les seves ordres que amb tan d'interès l'han secundat.

La senyora esposa de nostre v. l'gut amic i company, el president del Foment Republicà Nacionalista, en Andreu Fargas Font, ha deslliurat amb tota felicitat una xamosa i robusta nena.

Rebin els felisos esposos la més coral enhorabona.

Entre els obrers vells pensionats per l'Ajuntament de Cádiz hi figura un torrer fill d'aquesta ciutat en Josep Lastortre, de 77 anys d'edat.

Pel president de l'Agrupació Excursionista hem sigut atentament convidats—quina atenció agraïm—a la conferència que el doctor Josep Agell i Agell donarà en el Teatre Circo el proper dilluns, dia 18 dels corrents, versant sobre'l tema «Guerra a les mosques».

La funció que devia celebrar-se el passat diumenge en el teatre d'estiu

de la societat «La Palma» i que per causa del temps se sospengué, tindrà lloc aquesta nit, representant-se les sargüelles «Carceleras» i «Lo somni de la innocència».

Aquesta setmana no celebrarà les seves acostumades reunions el Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya.

El doctor Mercader, de retorn de l'estiu, s'ha encarregat novament del seu Consultori de malalties dels ulls, arraval alt de Jesús, 26. Reus.

La Junta de Govern del Centre de Lectura ha circulat les invitacions per a la conferència inaugural de curs que l'il·lustre reusenc doctor Codina i Castellví donarà en el saló-teatre de dit Centre el proper dissapte, dia 16 del corrent, a dos quarts de deu de la nit, sobre l'interessant tema «L'avenir de la lluita antituberculosa».

Xorisso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns de tocino escullides i fresques

De venda:

Anton Martra, arraval alt de Jesús.

En la Comandancia de Marina de Tarragona s'ha fixat un edicte convocant a concurs per a cubrir per oposició 50 places d'aprenents de maquinistes per a l'Armada.

En la mateixa Comandancia se facilitaràn tots els dats a qui interessin.

El dia 5 d'octubre se vendrà, en el Jutjat d'aquest partit, una casa de Montroig, carrer de la Pica, núm. 60 i una peça de terra situada en la partida d'Aixarriades.

Se troben vacants les places d'inspector de carns i d'higiene pequaria de Montroig.

Per notícies que's tenen com completament verídiques, se sab que'l Govern francès ha fet una compra en ferm de dos mil·lions d'hectòlitres del vi que's va a collir, a preus esplèndits, exigint dels viticultors els millors raïms.

També s'assegura que la setmana propera ultimarà altra contracta de altres dos mil·lions d'hectòlitres, si bé en classes no tan superiors.

Fa falta

Dependent i Aprenent

per a un comerç de Mercaderia i Novetats d'aquesta.

Informaràn en aquesta impremta.

Espectacles

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui. 3 i 4 episodis de la maravellosa pel·lícula «El Lirio Púrpura».

Preus i hores de costum.

Teatre Circo

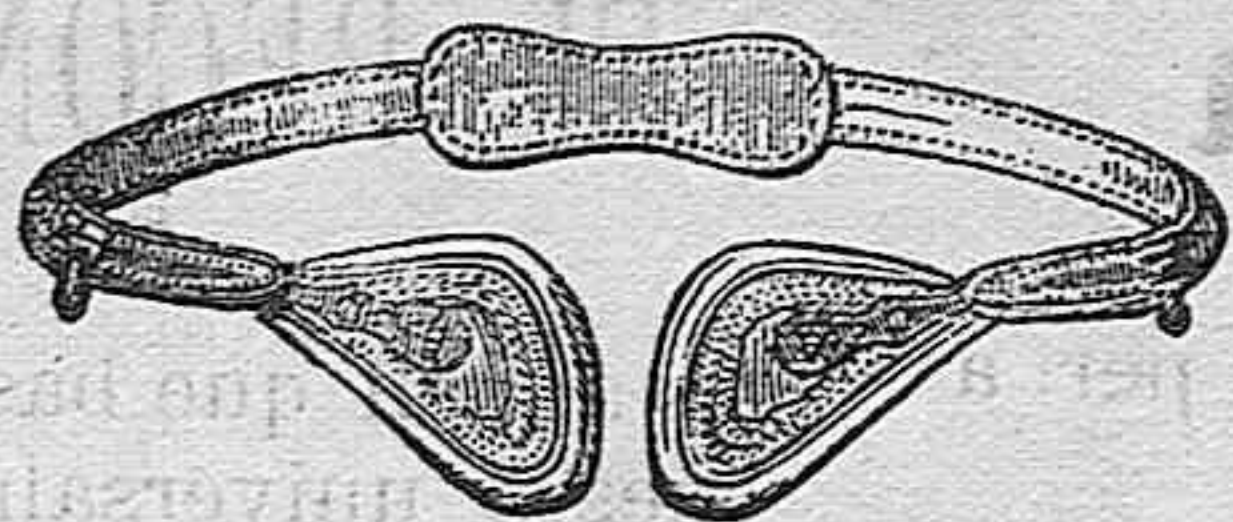
Gran funció per a avui.—Exit de l'original companyia composta de cabres, mones, gossos i tocinos, total 65, dirigida per G. Spinetto.

Escullits i curiosos treballs. Absoluta i incomparable novetat.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui. Esplèndit programa.

Preus i hores de costum.

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases deslumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer siquera en que consisteix aital dolència, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs molt docs els que saben col·locar-los, raríssims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clausolles, de Barcelona i mon establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebels que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàtics.

Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és in «Gramófon»

— Catàlegs gratis —

— DIPOSIT DE RELLOTGERIA. — RELLOTGES DE BUTXACA I DESPERTADORS DES DE 2.90 PESSETES —

que gosa casa meua, s'ha establert prop dela mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, núm. 16 NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres don Isidro Pons

¡Miracle! En els kioscos de la plaça del Rei i de la plaça de la Constitució s'han posat a la venda les obres d'una pesseta amb un vuitanta per cent de descompte o sigui al preu inverosímil de

20 CÉNTIMS

S'envien a fora sense augment de preu.—Les demandes a nom de Fills d'Emili Bolart o de Josep Borrell.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

COL·LEGI CROS

De 1.ª i 2.ª Ensenyança :: Interns i Externs

Des del dia primer de setembre queden reanudades les classes de pàrvuls.

Elemental, Superior, Comerç, Batxiller, Telégrafs, Correus, Francés, Anglès, Música, Dibuix i Caligrafia.

(L'última per professor de l'Institut).

Carrer de la Font, 5, enfront a l'Esglesia de S. Pere. Reus

La bombeta eléctrica marca

“POPE”

es distingeix de totes les altres per sa duració, llum blanca i poc consum

epresentant exclusiu per la provincia de Tarragona:

AGUSTÍ GIL

Carrer Estanislau Figueres, 18. - Café del Brasil

COL·LEGI D'INTERNS DE L'INSTITUT

DIRIGIT PER
Don Joan Ollé Vallés

DIRECTOR ESPIRITUAL:
Rvnt. Dr. Don Ramón Minguell
Capellà del mateix Institut

Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càlcul Mercantil, Feneduría de Llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francés, Mecanografia, Solfeig i Piano.

-- Entrada per la plaça d'Hércules --

Companyia del Gramófon

SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Éxit colosal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramófono

De venda: R. Perpiñá.

Major, 22. — REUS. — Despàtx: 24, pral

Institut de Bioteropia i Laboratori Microbiològic Clínic

DEL
Doctor A. FRIAS

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL DR. CAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíniques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfaunder

OPERACIONS. — Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. — REUS

Comerç de Ferreteria i Quincalla

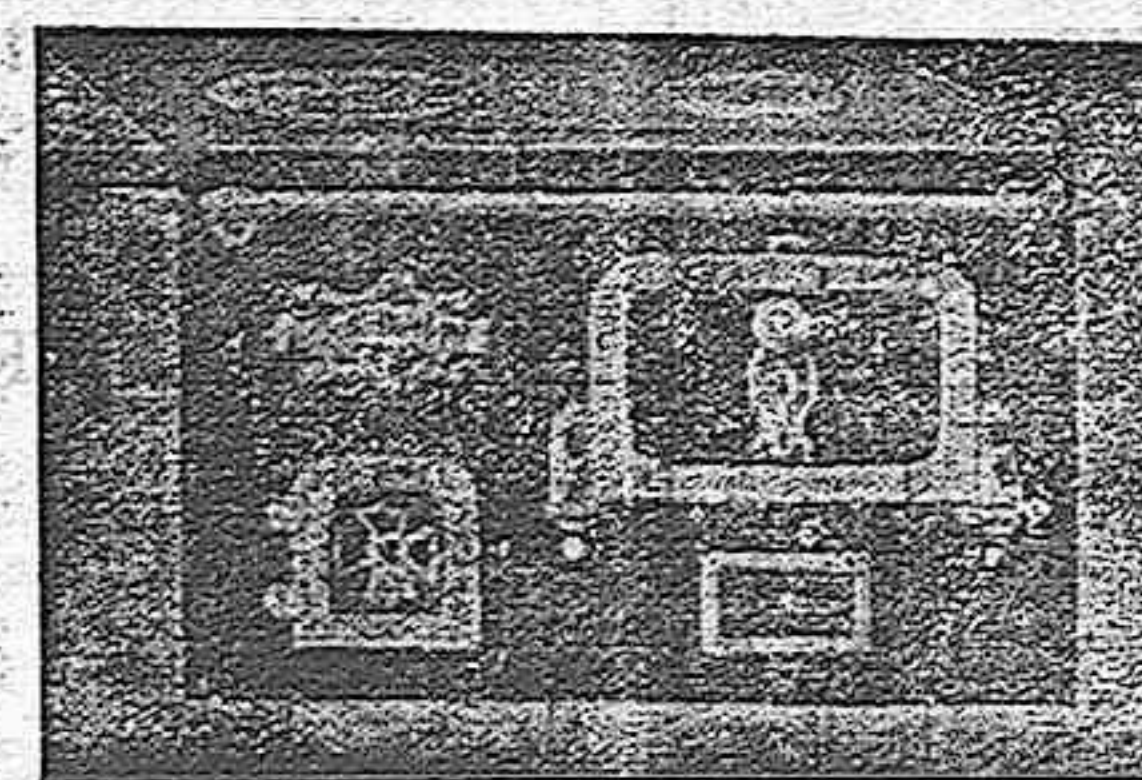
Material per a mines i obres públiques. — Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Teléfon 220. — REUS

Cuines econòmiques

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de ínfim consum de combustible,

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

CARBÓ MINERAL AGLOMERAT

PER A CUINES ECONÒMIQUES I CALEFACCIÓ

30 per 100 més econòmic que'l Roc

COTISEM: Carbons asturians i regionals en grans cantitats.

ENCARRECS: Recs, 15, primer, 1.ª (Travessia Sant Joan). Teléfon 185.

EL GAS MÉS ENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitoris constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, L'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarrals mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals caps.

Litinoides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fets, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en caps de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS**IBARRA i C. S. en C.-Sevilla****Línia regular de grans vapors**

Tots els DIJOS sortida fixa del port de TARRAGONA per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cadiz (admetent carrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. -- Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya, amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, emplantant solament 14 dies en el viatge. -- S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia, amb trasbort al vapor Lurca núm. 30 i per la Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa «Denia i d'Anzin».

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Certe i Marsella tots els divendres.

PROXIMES SORTIDES**Per a la Costa d'Espanya**

Spbre. 7 Vapor Cabo Roca
" 14 " " Corona
" 21 " " Oropesa
" 28 " " Peñas

Per a Certe i Marsella

Spbre. 8 Vapor Cabo Oropesa
" 15 " " Peñas
" 22 " " San Vicente
" 29 " " San Sebastián

NOVA LÁMPARA ESTRANGERA**Làmpara Nitrògen****Dispot 1/2 Watt**

Gran potencia lluminica. -- Consum veritat.

Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos- tres electricistes.

Concessionari i dipositori per a Espanya i Portugal:

Plutare Texidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35. -- PROP DE LES RAMBLES

Representant en aquesta provincia

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.ª, 1.ª REUS

Ferrocarrils**Servei de trens que regela des de 1 de juliol de 1915****DE REUS A BARCELONA**

Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m
» Vilafranca; » 9'38
» 7'25 » » 9'23 e
» 8'40 » » 13'27 m
» 14'13 » » 17'42 c
» 17'16 » Vilanova » 21'44 o
» Vilafranca » 20'37
» 21'25 » » 23'28 r

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m
» 8'33 » » 10'36 r
» 9'20 » » 12'47 c
» 13'00 » » 16'15 o
» 15'23 » » 19'24 m
» 19'49 » » 21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

Surt 7'38 arriba 8'11 m
» 9'56 » » 10'30 m
» 12'54 » » 13'24
» 14'30 » » 15' m
» 18' » » 18'35 c
» 20'50 » » 21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35 arriba 8'10 c
» 9'10 » » 9'50
» 12'17 » » 12'45 m
» 16'36 » » 17'14 m
» 19'25 » » 20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17 surt 9'29 arriba 10'37 m
» 10'41 » 11'19 » 11'44 r
» 13'17 » 14'24 » 14'58 c
» 16'30 » 18'57 » 19'47 m
» 19'49 » 21'11 » 21'47 m
» 22'01 » » 23'5 e

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13 arriba 7'17 e
» 6'30 surt 7'42 » 8'39 m
» 7'01 » 8'43 » 10'19 m
» 12'17 » 13'11 » 14'03 e
» 17'27 » 19'12 » 20'59 m
» 20'14 » 20'48 » 21'20 r

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22 arriba 11'22 c
» 13'35 » » 20'5 m
» 17'59 » » 22'13 m
» 20'30 » » 0'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30 arriba 9'46 m
» 8'29 » » 12'29 m
» 11'56 » » 20'17
» 15 » » 17'58 c

LÍNIA DE VALENCIA

Surt de Salou per a Valencia
6'11 (fins a Benicarló) - 9'18 - 11'15 - 17'7
(fins a Benicarló) - 0'2
Arriben a Salou de Valencia
4'19 - 9'17 (procedent de Benicarló) -
15'45 - 18'38

CANVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindical del Col-
legi de Corredors de Comerç de
la plaça de Reus.

ESTRANGERS

Londres 90 din. ops. din.
Idem xequ. » »
París idem. » »
Berlín idem. » »
Marsella vista. » »
Hamburg vista. » »

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal Ptes.	Opera. cunts.
455 Gas Reusense	250	---
600 Industrial Harinera	500	---
615 Banco de Reus de Descuentos i Préstamos.	500	---
500 Obins. Electra Reusense.	500	---
25 Companyia Reusen- se de Tranvías, S. A.	250	---
200 Idem id., Serie B.	500	---
400 Electra Reusense.	500	---
2600 Institut P. Mata.	2500	---
520 Institut P. Mata.	500	---
160 Empresa Hidrofórica	369'50	---
523'50 Obligacions Manico- mio Reusense.	500	---
50 Carburos de Teruel.	500	---
50 Pantán Riudecanyes.	50	---

TARIFES**Per a l'inserció d'anuncis en aquest diari****PREUS MENSUALS**

En 1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
	A una co- lumna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi	2'50	3'75	5'00	10'00	Pagarà a 2 pessetes per cada espai de 5 per 10 cm. que ocupi
Fins a 3 cmts. d'altura. De 3 a 5 " "	3'50	5'25	7'00	14'00	
Per cada ctm. més.	0'50	0'75	1'00	1'50	

Els remittits, anuncis de crònica, de secció oficial etc., etc., un número reduït d'in-
ercions pagarán a 25 centíms la ratlla per la primera inserció i a 10 centíms ratlla, per
cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se nn més pagarán a 10 centíms per
cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costará l'impost del timbre
a raó de 10 centíms per inserció.

SABATERIA

— DE —

PERE ROIG

SUCCESOR DE JOSEP M.ª MARTÍ

Baratura - - Elegancia - - Solidesa - - Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS